

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดยะลา

1. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด

1.1 พื้นที่จังหวัดยะลา 2,825,675 ไร่ เป็นพื้นที่ถือครองเพื่อเกษตรกรรม 1,730,456 ไร่ (ร้อยละ 61.24 ของพื้นที่จังหวัด) เป็นพื้นที่ถือครองที่ทำการเกษตรจริง จำนวน 1,381,247 ไร่ (ร้อยละ 79.82 ของพื้นที่ถือครองเพื่อเกษตรกรรม) ได้แก่ ปศุสัตว์ 1,170,483 ไร่, ไม้ผล 152,345 ไร่, ไม้ยืนต้น 20,504 ไร่, ข้าวนาปี 17,822 ไร่, พืชผัก/พืชไร่ 4,862 ไร่ พืชอื่นๆ/ปศุสัตว์/ประมง 15,231 ไร่ และเป็นพื้นที่ถือครองที่ไม่ใช่ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน 349,209 ไร่ (ร้อยละ 20.18 ของพื้นที่ถือครองเพื่อเกษตรกรรม) โดยพื้นที่ทั้งหมดเป็นพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน

(ที่มา : ข้อมูลการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2567 จากการประชุมคณะทำงานพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืชภาคใต้ ครั้งที่ 1/2568 วันที่ 10 ก.พ.68, ข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2567 จากการประชุมคณะทำงานพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ภาคใต้ ครั้งที่ 2/2568 วันที่ 29 ส.ค.68, ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจังหวัดยะลา ปี 2567 สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา)

1.2 สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม

1) ปริมาณน้ำภาพรวมจังหวัด ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 เชื่อนางกลาง 615.82 ล้าน ลบ.ม. (42.35%)

(ที่มา : โครงการชลประทานยะลา)

2) ปริมาณน้ำฝน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 - 30 กันยายน 2568 จำนวน 1,556.60 มิลลิเมตร, ปริมาณน้ำฝนค่าเฉลี่ยย้อนหลัง คาบ 30 ปี (2534 - 2563) เท่ากับ 2,388.40 มิลลิเมตร

(ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยายะลา)

3) การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)

➤ข้าว : ชั้นความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกข้าวพื้นที่รวม 97,460.30 ไร่ โดยมีการปลูกข้าวในชั้นความเหมาะสมต่างๆ รวมพื้นที่ 54,188.80 ไร่ ดังนี้

- พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม 53,279.19 ไร่ (S1 + S2 + S3)
- พื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสม 909.61 ไร่ (N)

➤ยางพารา : ชั้นความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกยางพาราพื้นที่รวม 479,827.83 ไร่ โดยมีการปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่างๆ รวมพื้นที่ 436,271.67 ไร่ ดังนี้

- พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม 399,140.06 ไร่ (S1 + S2 + S3)
- พื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสม 37,131.61 ไร่ (N)

➤ปาล์มน้ำมัน : ชั้นความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันพื้นที่รวม 645,773.44 ไร่ โดยมีการปลูกปาล์มน้ำมันในชั้นความเหมาะสมต่างๆ รวมพื้นที่ 3,875.28 ไร่ ดังนี้

- พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม 3,757.68 ไร่ (S1 + S2 + S3)
- พื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสม 117.60 ไร่ (N)

➤มะพร้าว : ชั้นความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกมะพร้าวพื้นที่รวม 476,173.55 ไร่ โดยมีการปลูกมะพร้าวในชั้นความเหมาะสมต่างๆ รวมพื้นที่ 1,906.73 ไร่ ดังนี้

- พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม 1,723.14 ไร่ (S1 + S2 + S3)
- พื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสม 183.59 ไร่ (N)

➤ **ทุเรียน :** ชั้นความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกทุเรียนพื้นที่รวม 622,724.72 ไร่ โดยมีการปลูกทุเรียนในชั้นความเหมาะสมต่างๆ รวมพื้นที่ 1,011.34 ไร่ ดังนี้

- พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม 691.45 ไร่ (S1 + S2)
- พื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสม 319.89 ไร่ (N)

➤ **เงาะ :** ชั้นความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกเงาะพื้นที่รวม 622,724.49 ไร่ โดยมีการปลูกเงาะในชั้นความเหมาะสมต่างๆ รวมพื้นที่ 4.46 ไร่ ดังนี้

- พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม 1.32 ไร่ (S2)
- พื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสม 3.14 ไร่ (N)

(ที่มา : Agri-map-online.moac.go.th กรมพัฒนาที่ดิน)

1.3 ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด (GPP) : ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ณ ราคาประจำปี 2566 มีมูลค่าเท่ากับ 52,282 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 3.64 ของภาคใต้ และ 0.29 ของประเทศ) โดยเพิ่มขึ้นจาก 47,558 ล้านบาทในปีที่ผ่านมา เท่ากับ 4,724 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita) เท่ากับ 108,108 บาท

หมายเหตุ : GPP ภาคเกษตร มูลค่า 17,746 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 33.94 ของ GPP จังหวัด) โดยเพิ่มขึ้นจาก 13,328 ล้านบาท ในปีที่ผ่านมาจำนวน 4,418 ล้านบาท

(สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

1.4 จำนวนประชากร

- ประชากรทั้งหมดจำนวน 488,563 ราย (147,055 ครอบครัว) แยกตามเพศชาย 244,193 ราย เพศหญิง 244,370 ราย

- ครัวเรือนเกษตรกรจำนวน 72,569 ครัวเรือน แยกตามเพศชาย 121,850 ราย เพศหญิง 119,347 ราย รวม 241,197 ราย

(ที่มา : ข้อมูลจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือนเกษตรกรจากสำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ; ปี 2567)

1.5 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่

1) ทุเรียน	เนื้อที่ปลูก	105,401 ไร่	เนื้อที่ให้ผล	73,382 ไร่
	ผลผลิต	71,210 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 970 กก./ไร่)		
2) มังคุด	เนื้อที่ปลูก	6,195 ไร่	เนื้อที่ให้ผล	5,911 ไร่
	ผลผลิต	3,393 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 574 กก./ไร่)		
3) เงาะ	เนื้อที่ปลูก	1,864 ไร่	เนื้อที่ให้ผล	1,864 ไร่
	ผลผลิต	1,104 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 592 กก./ไร่)		
4) ลองกอง	เนื้อที่ปลูก	16,649 ไร่	เนื้อที่ให้ผล	16,541 ไร่
	ผลผลิต	4,609 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 279 กก./ไร่)		

(ที่มา : ข้อมูลการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2567 จากการประชุมคณะทำงานพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืชภาคใต้ ครั้งที่ 1/2568 วันที่ 10 ก.พ.68)

- 5) ยางพารา เนื้อที่ปลูก 1,170,483 ไร่ เนื้อที่กรีดยาง 1,111,399 ไร่
ผลผลิต 238,134 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 214 กก./ไร่)
- 6) มะพร้าว เนื้อที่ปลูก 5,169 ไร่ เนื้อที่ให้ผล 4,993 ไร่
ผลผลิต 2,057,446 ผล (ผลผลิตเฉลี่ย 412 ผล/ไร่)
- 7) ปาล์มน้ำมัน เนื้อที่ปลูก 9,216 ไร่ เนื้อที่ให้ผล 8,779 ไร่
ผลผลิต 14,245 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 1,623 กก./ไร่)

(ที่มา : ข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2567 จากการประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ภาคใต้ ครั้งที่ 2/2568 วันที่ 29 ส.ค.68)

- 8) ข้าว (นาปี) เนื้อที่ปลูก 17,822 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 17,439 ไร่
ผลผลิต 5,780 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 331 กก./ไร่)

(ที่มา : ข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปีเพาะปลูก 2567/68 จากการประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ภาคใต้ ครั้งที่ 2/2568 วันที่ 29 ส.ค.68)

- 9) กาแฟ เนื้อที่ปลูก 550 ไร่ เนื้อที่ให้ผล 497 ไร่
ผลผลิต 12 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 24 กก./ไร่)

(ที่มา : ข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2568 จากการประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ภาคใต้ ครั้งที่ 2/2568 วันที่ 29 ส.ค.68)

- 10) ถั่วเหลือง เนื้อที่ปลูก 3,963 ไร่ เนื้อที่ให้ผล 2,913 ไร่
ผลผลิต 2,059 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 707 กก./ไร่)
- 11) ส้มโชกุน เนื้อที่ปลูก 643 ไร่ เนื้อที่ให้ผล 621 ไร่
ผลผลิต 2,084 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 3,356 กก./ไร่)

(ที่มา: ข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2567 สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา)

1.6 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้ ได้แก่

1) แพะเนื้อ	60,772 ตัว	4) ไก่	812,640 ตัว (ไก่เบตง 15,100 ตัว)
2) โคเนื้อ	51,747 ตัว	5) เป็ด	233,075 ตัว
3) สุกร	5,140 ตัว	6) แกะ	3,128 ตัว

(ที่มา : ข้อมูลปศุสัตว์สินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด ปี 2567)

1.7 สัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่

1) ปลาดุก	370.85 ตัน	5) ปลาดูบ	24.22 ตัน
2) ปลานิล	289.47 ตัน	6) ปลาสวาย	8.78 ตัน
3) ปลาทับทิม	81.20 ตัน	7) ปลากดเหลือง	1.70 ตัน
4) ปลาจิ้น	30.40 ตัน	8) ปลาพลวงชมพู	0.42 ตัน

หมายเหตุ : ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรเพาะเลี้ยง ไม่รวมที่จับได้จากธรรมชาติ

(ที่มา : ข้อมูลปศุสัตว์สินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด ปี 2567)

1.8 สินค้าที่สำคัญของจังหวัด

1) สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) ได้แก่

(1) กล้วยหินบันนังสตา เป็นกล้วยพันธุ์พื้นเมืองของอำเภอบันนังสตา ซึ่งปลูกมากในพื้นที่ 7 อำเภอของจังหวัดยะลา ได้แก่ อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต อำเภอกรงปินัง อำเภอเยหา อำเภอเบตง อำเภอกาบัง และอำเภอเมืองยะลา มีลักษณะเด่น คือ เป็นกล้วยที่มีเนื้อแข็ง และเมื่อสุกจะมีรสชาติเปรี้ยวเล็กน้อย ได้รับการประกาศ ขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2554

(2) ทุเรียนสะเต๊ะน้ำยะลา หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พันธุ์ก้านยาว พันธุ์ชะนี พันธุ์พวงมณี พันธุ์ชั่งคิง และพันธุ์หนามดำ (โอดี) มีลักษณะเนื้อแห้ง ละเอียด เส้นใยน้อย เนื้อมีสีเหลืองอ่อนหรือเข้มตามสายพันธุ์ มีกลิ่นเฉพาะตัวตามสายพันธุ์ รสชาติหวานมัน ปลูกบนพื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตั้งแต่ 100 เมตรขึ้นไป ในเขตพื้นที่จังหวัดยะลา ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2565

(3) ส้มโชกุนเบตง หมายถึง ส้มพันธุ์ส้มเขียวหวาน ที่มีลักษณะผลทรงกลมแป้น ก้นเรียบแบน ขนาดผลใหญ่ เปลือกค่อนข้างหนา และมีสีเขียวอมส้มเล็กน้อย เนื้อสีส้มเข้ม รสชาติเข้มข้น หวานมีเปรี้ยวน้ำเล็กน้อย ปอกเปลือกง่ายมีกลิ่นและชาวนิม ซึ่งปลูกมากในพื้นที่อำเภอเบตง และอำเภอเมืองยะลา ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2568

(4) มังคุดในสายหมอกเบตง หมายถึง มังคุดพันธุ์พื้นเมือง ลักษณะผลกลมโต เปลือกค่อนข้างหนา ผิวมัน เมื่อสุกเต็มที่มีเปลือกมีสีดำ ขั้วและกลีบเลี้ยงสีเขียว เนื้อมีสีขาวนวลปุยฝ้าย ไม่ฉ่ำน้ำ ไม่เป็นเนื้อ แก้วยางไหล รสชาติหวานน้ำเปรี้ยว ปลูกที่ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 200 เมตรขึ้นไป ในพื้นที่อำเภอเบตง และอำเภอธารโต ซึ่งมีหมอกปกคลุมเกือบทั้งปี ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2568

2) สินค้าเด่น ได้แก่

(1) ไก่เบตงยะลา เป็นไก่ที่มีรสชาติพิเศษกว่าไก่นิดอื่น คือ หนังจะกรอบ ไม่มีมันแทรก เนื้อนุ่ม หนังมีสีเหลืองอ่อน ไม่ขาวเหมือนไก่ทั่วไป นิยมนำมาทำเป็นไก่ต้มสับลงจาน ข้าวมันไก่ โดยมีการเลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเบตง โดยจังหวัดได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2560 ปัจจุบันอยู่ระหว่างนายทะเบียนตรวจสอบคำขอแก้ไขเพื่อพิจารณารับรองเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย “สินค้าไก่เบตงยะลา”

(2) ปลาพลวงชมพูฮาลาบาลา หรือชาวบ้านในพื้นที่เรียกว่าปลาเกลือทะเล เป็นปลาน้ำจืดที่มีรสชาติดี เป็นที่ขึ้นชื่อ นับเป็นปลาที่มีราคาแพงที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งยังจัดว่าเป็นปลาตระกูลปลาพลวง หรือปลาเวียน เพียงชนิดเดียวเท่านั้นที่สามารถรับประทานได้ทั้งเกล็ด โดยจังหวัดได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2567 ปัจจุบันอยู่ระหว่างนายทะเบียนตรวจสอบคำขอแก้ไขเพื่อพิจารณารับรองเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย “สินค้าปลาพลวงชมพูฮาลาบาลา”

(3) ปลานิลสายน้ำไหลเบตง เป็นปลานิลที่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ให้มีอัตราการเจริญเติบโตที่ดี มีลำตัวสั้นป้อม ส่วนหัวเล็ก เนื้อส่วนหลังเป็นสันหนา มีขนาดตัว 3 กิโลกรัมขึ้นไป เนื้อมีสีขาว มีลักษณะเป็นวงและแน่นเป็นลิ้ม เมื่อนำไปประกอบอาหารจะมีเนื้อสัมผัสที่ดี มีความหวานของเนื้อปลาปราศจากกลิ่นสาบโคลน และมีความหวานน้อยกว่าปลานิลที่เลี้ยงในรูปแบบและสถานที่อื่นๆ โดยจังหวัดได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย ต่อมกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2567 ปัจจุบันอยู่ระหว่างนายทะเบียนตรวจสอบคำขอแก้ไขเพื่อพิจารณารับรองเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย “สินค้าปลานิลสายน้ำไหลเบตง”

(4) ผักน้ำเบตง เป็นพืชที่ปลูกหรือเจริญเติบโตในแหล่งน้ำที่สะอาดและมีการไหลเวียน ลำต้นตั้งตรงหรือทอดนอนแบบเถาเลื้อยคล้ายผักบุ้ง ใบประกอบมีใบย่อยขนาดเล็ก มีถิ่นกำเนิดในเขตเมดิเตอร์เรเนียน ต่อมามีการนำมาปลูกที่ประเทศจีน และแพร่กระจายในประเทศไทย ถูกนำเข้ามาโดยชาวจีนที่อพยพมาจากประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ โดยเริ่มปลูกในพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ปัจจุบันได้รับการพิจารณาให้ความเป็นชอบโดยคณะกรรมการอำนวยการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2568 เพื่อเสนอที่จะขอขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย “สินค้าผักน้ำเบตง”

1.9 สินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว จำนวน 23 ผลิตภัณฑ์ (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา : 2567)

ที่	ผลิตภัณฑ์	ชื่อกลุ่ม/ชื่อผู้ประกอบการ	ที่อยู่
1	ขนมปังสับไส้ไก่หยอง น้ำพริกเผา	ร้านหยกสวย	เลขที่ 327 ถนนผังเมือง 4 ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
2	ขนมปังสับ (ไส้ปลา)	ร้านหยกสวย	เลขที่ 327 ถนนผังเมือง 4 ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
3	น้ำพริกปลาตุ๋นฟู สูตรแม่ผัว	วิสาหกิจชุมชนน้ำพริกสูตรแม่ผัว	เลขที่ 1 ถนนวิสุทธิศ 12 ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
4	ปลาสมบาศูมัส	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลาสมบาศูมัส	เลขที่ 307 หมู่ที่ 7 บ้านคอกช้าง ต.แม่หวาด อ.ธารโต
5	ทุเรียนกวน	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร	เลขที่ 2/1 หมู่ที่ 2 บ้านนอก ต.ตาชี อ.ยะหา
6	กล้วยหินฉาบหวาน	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาแปรรูป กล้วยหินนังตา	เลขที่ 418 หมู่ที่ 7 บ้านปือราปะ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา
7	กล้วยหินกรอบเค็ม	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาแปรรูป กล้วยหินนังตา	เลขที่ 418 หมู่ที่ 7 บ้านปือราปะ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา
8	ซินชิงชาสมุนไพร เห็ดหลินจือ	บี.ที.นิเวศดาร	เลขที่ 320 ต.เบตง อ.เบตง
9	ถุงผาอเนกประสงค์	นานาไอเดียร์	เลขที่ 61 หมู่ที่ 5 บ้านวังใหม่ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง

ที่	ผลิตภัณฑ์	ชื่อกลุ่ม/ชื่อผู้ประกอบการ	ที่อยู่
10	หมวกกะปิเยาะ	กลุ่มปักจักรบ้านตือโลปะปาเซ	เลขที่ 245 หมู่ที่ 1 บ้านดงขี้กูจิ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง
11	ผ้าคลุมผมสตรี	กลุ่มศรีปตรี	เลขที่ 31 ซอยลิโรรส 1 ถนนลิโรรส ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
12	ผ้าบาติกเส้นใยธรรมชาติ	ASSAMA BATIK	เลขที่ 23/16 ถนนอนุสรณ์มหาราช ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
13	กระเป๋าก็กสานเตยหนาม	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสันติภาพวังพญา	เลขที่ 119 หมู่ที่ 2 บ้านโต๊ะปาเกะ ต.วังพญา อ.รามัน
14	เสื้อผ้าสำเร็จรูปชาย	กลุ่มอาชีพสตรีตัดเย็บเสื้อผ้า ชุดพื้นเมืองด้วยผ้าปาเตะ	เลขที่ 5 หมู่ที่ 1 บ้านสะเก ต.กรงปินัง อ.กรงปินัง
15	เสื้อผ้าสำเร็จรูปชาย	กลุ่มแอ่นดอินแอ่นด รามัน	เลขที่ 179/14 หมู่ที่ 1 บ้านรามัน ต.กายูบอเกาะ อ.รามัน
16	ผ้าบาติกพิมพ์ผสม เขียนเทียน 2 เมตร	ครูผีเสื้อ Art & Crafts	เลขที่ 87/7 ซอยมูซอ 1 ถนนลิโรรส ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
17	ผ้าหลา	กลุ่มศรียะลาบาติก	เลขที่ 85 ซอย 12 ถนนเวฬุวัน ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
18	ผ้าชิ้นลายบาติก	เก๋บาติก	เลขที่ 7 ซอย 2 ถนนคุปตาสา ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
19	ผ้าบาติกพิมพ์ลาย	กลุ่ม Batik Tanoh	เลขที่ 188/1 หมู่ที่ 4 บ้านตานะปะปุเตะ ต.ตานะปะปุเตะ อ.บันนังสตา
20	พืชมะพร้าว กลิ่นตะไคร้หอม ตรา เจ เอ็น	บี.ที.นิวสตาร์	เลขที่ 320 ต.เบตง อ.เบตง
21	ยาหม่องผสมน้ำมัน ตะไคร้หอม ตรา เจ เอ็น	บี.ที.นิวสตาร์	เลขที่ 320 ต.เบตง อ.เบตง
22	ผ้าบาติกเส้นใยประดิษฐ์	ASSAMA BATIK	เลขที่ 23/16 ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
23	ผ้าบาติกเขียนเทียน ผสมแครก 2 เมตร	ครูผีเสื้อ Art & Crafts	เลขที่ 87/7 ต.สะเตง อ.เมืองยะลา

1.10 สหกรณ์และสถาบันเกษตรกร

1) ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยะลา : 2567)

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
1. สหกรณ์การเกษตร	33	28,390
2. สหกรณ์ออมทรัพย์	13	19,476
3. สหกรณ์ร้านค้า	1	441
4. สหกรณ์บริการ	8	19,455
5. สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	1	401
รวม	56	68,163

2) ประเภทกลุ่มเกษตรกรและจำนวนสมาชิก (สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา : 2567)

ที่	อำเภอ	จำนวน (กลุ่ม)								รวม กลุ่ม
		เมืองยะลา	รามัน	ยะหา	กาบัง	กรงปินัง	บันนังสตา	ธารโต	เบตง	
1	วิสาหกิจชุมชน	68	50	40	21	38	48	34	56	355
2	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	11	17	13	8	7	10	14	7	87
3	กลุ่มยุวเกษตรกร	31	19	12	8	7	22	13	15	127
4	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	27	25	8	3	7	16	11	6	103

2. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัด

2.1 เกษตรอินทรีย์ พื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ วังพญา-ท่าธง
จำนวน 1 แปลง พื้นที่ 1.35 ไร่ ประเภทแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ (พืชผัก) จำนวน 10 ชนิดพืช ประกอบด้วย

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร/แปลง/ฟาร์ม	จำนวนพื้นที่
1) พืชผัก (จำนวน 1 แปลง พื้นที่ 1.35 ไร่)		
-ผักบุ้งจีน		0.25 ไร่
-คะน้า		0.25 ไร่
-กวางตุ้ง		0.25 ไร่
-กวางตุ้งฮ่องเต้		0.1 ไร่
-ผักโขม		0.1 ไร่
-ขึ้นฉ่าย		0.1 ไร่
-ผักกาดขาว		0.1 ไร่
-ผักกาดหอม		0.1 ไร่
-ต้นหอม		0.05 ไร่
-ผักชี		0.05 ไร่

2.2 การรับรอง GAP

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร/แปลง/ฟาร์ม	จำนวนพื้นที่ปลูก/ เนื้อที่เพาะเลี้ยง
1) พืช (จำนวน 3,424 แปลง พื้นที่ 18,933.26 ไร่)		
-ทุเรียน	2,680 แปลง	17,315.95 ไร่
-มังคุด	353 แปลง	1,321 ไร่
-ลองกอง	64 แปลง	98.50 ไร่
-กล้วย/กล้วยหิน	23 แปลง	37.75 ไร่
-กาแฟ	2 แปลง	5.50 ไร่
-โกโก้	1 แปลง	2 ไร่

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร/แปลง/ฟาร์ม	จำนวนพื้นที่ปลูก/ เนื้อที่เพาะเลี้ยง
-มะพร้าว/มะพร้าวน้ำหอม	6 แปลง	11.50 ไร่
-จำปาตะ	16 แปลง	10.75 ไร่
-เงาะ	13 แปลง	8.75 ไร่
-สะตอ	1 แปลง	3 ไร่
-พืชสมุนไพร	23 แปลง	7.45 ไร่
-พืชผัก	191 แปลง	61.21 ไร่
-ข้าว (แบบกลุ่ม 1 กลุ่ม)	33 แปลง	37.50 ไร่
-ไม้ผลอื่นๆ	18 แปลง	12.40 ไร่

2) ประมง (เกษตรกร 42 ราย เนื้อที่ 40.185 ไร่)

-ปลาตะเพียนขาว	5 ราย	7.07 ไร่
-ปลาจีน	5 ราย	3.88 ไร่
-ปลาพลวงชมพู	3 ราย	5.19 ไร่
-ปลานิล	14 ราย	15.78 ไร่
-ปลาดุก	3 ราย	0.56 ไร่
-ปลากดเหลือง	3 ราย	0.18 ไร่
-ปลาแรด	1 ราย	0.24 ไร่
-ปลาสลิด	6 ราย	6.765 ไร่
-ปลาซิว	1 ราย	0.04 ไร่
-กบ	1 ราย	0.12 ไร่

3) ปศุสัตว์ (จำนวน 9 ฟาร์ม)

-สุกร	2 ฟาร์ม	4,270 ตัว
-ไก่เนื้อ	2 ฟาร์ม	50,000 ตัว
-ไก่ไข่	1 ฟาร์ม	10,000 ตัว
-ไก่พันธุ์	1 ฟาร์ม	840 ตัว
-แพะเนื้อ	1 ฟาร์ม	600 ตัว
-แกะเนื้อ	1 ฟาร์ม	370 ตัว
-ชันโรง	1 ฟาร์ม	85 รัง

3. งบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 240 โครงการ รวมงบประมาณทั้งสิ้น 258.25 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 178.15 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 68.98 จำแนกเป็น

3.1 งบประมาณของส่วนราชการต้นสังกัด (Function Base)

การดำเนินงาน/การปฏิบัติราชการ จำนวน 217 โครงการ (แผนงานโครงการจำแนกตามพืช ปศุสัตว์ ประมง กลุ่ม/สหกรณ์ ชลประทาน) งบประมาณรวมทั้งสิ้น 248.46 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 168.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 67.93 โครงการที่สำคัญ ประกอบด้วย

1) ด้านพืช :

- 1) โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพเกษตรกรมัยยั่งยืน
- 2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าแมลงเศรษฐกิจเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าเศรษฐกิจชีวภาพ
- 3) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าเศรษฐกิจ
- 5) โครงการส่งเสริมยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP
- 6) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
- 7) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่
- 8) โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- 9) โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

2) ด้านปศุสัตว์ :

- 1) โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์
- 2) โครงการจัดการสวัสดิภาพสัตว์ ฝ่าละออง พิษภัย โรค และบริการปศุสัตว์
- 3) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาล

3) ด้านประมง :

- 1) โครงการส่งเสริมอาชีพประมง เพื่อพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าประมง
- 2) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าประมง
- 3) โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง

4) กลุ่ม/สหกรณ์ :

- 1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง
- 2) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของสถาบันเกษตรกร
- 3) โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (พัฒนาศักยภาพและยกระดับการเงินการบัญชีด้วยนวัตกรรม)
- 4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและการตลาด เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร (คทช.)

5) ด้านชลประทาน :

- 1) โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำและงานชลประทาน
- 2) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 3) โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน
- 4) โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ
- 5) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 6) โครงการสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

3.2 งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (Area Base)

จำนวน 8 โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น 7.52 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 7.52 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 100.00 ประกอบด้วย

งบพัฒนาจังหวัดยะลา จำนวน 6 โครงการ งบประมาณ 5.001 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 5.001 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 100.00 ประกอบด้วย

1) โครงการพัฒนาขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยะลา ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2568 งบประมาณ 2,254,800 บาท (กสก.)

2) โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์จังหวัดยะลา ประจำปี 2568 งานมหกรรมผลไม้และของดีเมืองยะลา งบประมาณ 632,500 บาท (กสก.)

3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกพืชไม้อัตลักษณ์ (ทุเรียน มังคุด) ในพื้นที่จังหวัดยะลา งบประมาณ 31,700 บาท (กสก.)

4) โครงการส่งเสริมสร้างและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปของจังหวัดยะลา งบประมาณ 454,000 บาท (กสก.)

5) โครงการฝายชะลอน้ำแบบชั่วคราว สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดยะลา งบประมาณ 634,100 บาท (สปก.)

6) โครงการพัฒนาขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยะลา กิจกรรมการเลี้ยงไก่เพื่อเป็นแหล่งอาหารกลางวันและส่งเสริมการเลี้ยงไก่ให้โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ งบประมาณ 1,000,000 บาท (ปศ.)

งบพัฒนากลุ่มจังหวัด จำนวน 2 โครงการ งบประมาณ 2.518 ล้าน ผลการเบิกจ่าย 2.518 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 100.00 ประกอบด้วย

1) โครงการพัฒนาไม้ผลที่มีศักยภาพในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนสู่เกษตรกรมูลค่าสูง (ทุเรียน ลองกอง มังคุด เงาะ) งบประมาณ 2,025,500 บาท (กสก.)

2) โครงการยกระดับพัฒนาไม้ผลที่มีศักยภาพในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนสู่มาตรฐาน งบประมาณ 493,439 บาท (กสก.)

3.3 งบอื่นๆ

จำนวน 10 โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น 2.27 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 1.85 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 81.45 ประกอบด้วย

- 1) โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร งบประมาณ 300,000 บาท (กสก.)
- 2) โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกล้วยในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง งบประมาณ 306,900 บาท (กวก.)
- 3) โครงการวิจัยและพัฒนาระบบการผลิตพืชแบบสวนสมรมที่เหมาะสมในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย งบประมาณ 125,000 บาท (กวก.)
- 4) โครงการงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกอบรม “การจัดการผลิตพืชเพื่อเพิ่มเสถียรภาพด้านรายได้และความมั่นคงด้านอาหารที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง” งบประมาณ 50,750 บาท (กวก.)
- 5) โครงการกิจกรรมเงินได้จากการผลิตและจำหน่ายด้านปศุสัตว์ งบประมาณ 436,000 บาท (ปศ.)
- 6) โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ งบประมาณ 396,700 บาท (กวก.)
- 7) โครงการวิจัยและพัฒนาศูนย์รวบรวมความหลากหลายเชื้อพันธุ์พืชและการบริหารจัดการที่ยั่งยืน งบประมาณ 175,390 บาท (กวก.)
- 8) โครงการวิจัยการปรับปรุงพันธุ์พืชสวนที่ได้ผลผลิตสูง คุณภาพและคุ้มค่าทางโภชนาการเหมาะสมตามความต้องการของตลาดและกลุ่มผู้บริโภคเฉพาะ งบประมาณ 254,540 บาท (กวก.)
- 9) โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ภาคใต้ งบประมาณ 204,220 บาท (กวก.)
- 10) โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ภาคใต้ งบประมาณ 30,000 บาท (กวก.)

4. แผนการดำเนินงานโครงการสำคัญ (Agenda) (สรุปโดยย่อ)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 นโยบายขับเคลื่อนงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะยึดหลักการทำงาน คือ พัทธการรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ และเน้นการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการเกษตร โดยสานต่อนโยบายเดิม 9 นโยบายและเพิ่มเติมมาตรการเพื่อลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และเสริมแกร่งเกษตรกรไทยให้สามารถแข่งขันได้ เพื่อให้ “ เกษตรกรอยู่ดีกินดี สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ทรัพยากรเกษตรยั่งยืน ” ดังนี้

9 นโยบายหลักเดิม ที่จะเดินหน้าสานต่อ คือ

1. เน้นการสร้างวิธีการทำงานสู่การปฏิบัติ ได้แก่

- 1.1) เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช
- 1.2) ขยายครอบครัวเกษตรกร บูรณาการงานอย่างเข้มแข็ง
- 1.3) สานต่อภารกิจกำกับดูแลสินค้าเกษตร ทั้งพืช ประมง และปศุสัตว์

2. เร่งรัดการจัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร

- 2.1) ขยายผลโฉนดเพื่อการเกษตร / พัฒนาการเข้าถึงแหล่งทุน
- 2.2) ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน

3. บริหารจัดการน้ำ บริหารจัดการทั้งน้ำท่วม น้ำแล้ง และการเติมน้ำในเขื่อน

4. ยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

- 4.1) ต่อยอดโครงการ 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- 4.2) ส่งเสริมการสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

5. ยกระดับศักยภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง

- 5.1) ส่งเสริมการทำธุรกิจสหกรณ์การเกษตรให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุน
- 5.2) ส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรครบวงจร

6. จัดการทรัพยากรทางการเกษตร

- 6.1) ทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมด้วย BCG /EUDR /CBAM และ Carbon Credit
- 6.2) ส่งเสริมฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน

7. รับมือกับภัยธรรมชาติ วางแผนและมีมาตรการเชิงรุก เพื่อรับมือตั้งแต่การป้องกัน แก้มิ และฟื้นฟู ภัยแล้ง หรือภัยพิบัติทางธรรมชาติทุกชนิด

8. สานต่อการทำสงครามสินค้าเกษตรเถื่อนปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมาย

9. อำนวยความสะดวกด้านการเกษตร

- 9.1) พัฒนาระบบการประกันภัยภาคการเกษตร
- 9.2) ผลักดันนโยบายตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้

นอกเหนือจากการสานต่อ ๙ นโยบายหลัก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยังได้เน้นย้ำถึงมาตรการเพิ่มเติมเพื่อ "ลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และเสริมแกร่งเกษตรกร" ดังนี้

1. การลดต้นทุน เพิ่มรายได้

- 1) การจัดหาพันธุ์ดี ทั้งพันธุ์พืช ประมง และปศุสัตว์
- 2) ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร
- 3) บริหารจัดการด้านการตลาดสินค้าเกษตร

2. เสริมแกร่งเกษตรกรให้สามารถแข่งขันได้

1) ผลักดันเรื่องการสร้างโอกาสขยายระยะเวลาการชำระหนี้ของเกษตรกร และสร้างวินัยทางการเงินให้กับเกษตรกร

- 2) สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกร
- 3) ปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัยให้เป็นปัจจุบัน เพื่อลดขั้นตอนและกระบวนการที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อเกษตรกรไทย

5. สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ

(สินค้าเกษตร พาร์มมาตรฐานด้านปศุสัตว์ ผลการสำรวจรวมโรงเรียน)

5.1 สินค้าเกษตร (ไม้ผล 4 ชนิด ทุเรียน มังคุด ลองกอง เงาะ)

จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพและความเหมาะสม สำหรับเป็นแหล่งผลิตไม้ผลที่สำคัญของประเทศไทย มีความโดดเด่นจนได้รับการยอมรับว่าเป็นเมืองแห่งผลไม้ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผลไม้ที่มีความโดดเด่นที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ได้แก่ ทุเรียน มังคุด ลองกอง และเงาะ

(1) ทุเรียน สถานการณ์การปลูกทุเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2568 มีพื้นที่ปลูก จำนวน 114,534 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2567 (105,401 ไร่) จำนวน 9,133 ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดที่ อ.เบตง อ.บันนังสตา และ อ.ธารโต โดยการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากไม้ผลชนิดอื่น และยางพารา หันมาปลูกทุเรียนเนื่องจากทุเรียนมีราคาดี เป็นที่ต้องการของตลาด ประกอบกับทุเรียนยะลาเป็นทุเรียนที่มีคุณภาพดี มีคุณลักษณะเด่น คือ เนื้อสีเหลืองเข้ม หัวนามสีทอง เปลือกบาง เมล็ดลีบ จึงได้รับสมญานามว่า “ทุเรียนสะเต๊ะต้นน้ำยะลา” และการปลูกยังเน้นแบบสวนธรรมชาติ ใช้สารเคมีน้อย จึงทำให้เป็นที่นิยมของผู้บริโภค

สถานการณ์ด้านการผลิต ในปี 2568 : ปริมาณผลผลิตทุเรียน 44,043 ตัน ลดลงจากปี 2567 (72,210 ตัน) จำนวน 28,167 ตัน โดยมีผลผลิตต่อไร่ 539 กก./ไร่ เนื่องจากมีฝนตกในช่วงทุเรียนกำลังออกดอก ทำให้ดอกทุเรียนร่วงเป็นจำนวนมาก

แนวทางการตลาด ในปี 2568 : จำหน่ายในประเทศ 45% ส่งออก 50% และแปรรูป 5%

ปัญหา : ปัจจุบันยังพบปัญหาการผลิตทุเรียนที่สำคัญของจังหวัดยะลา คือ ปัญหาการระบาดของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับผลผลิต และส่งผลกระทบต่อ การส่งออกเป็นอย่างมาก จึงส่งผลให้เกษตรกรขายทุเรียนได้ราคาต่ำ

แนวทางแก้ไข : อบรมเกษตรกรในเรื่องการจัดการดูแลสวนที่ดี ให้เข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP

(2) มังคุด สถานการณ์การปลูกมังคุดมีแนวโน้มพื้นที่ปลูกลดลง โดยในปี 2568 มีพื้นที่ปลูก จำนวน 5,729 ไร่ ลดลงจากปี 2567 (6,195 ไร่) จำนวน 466 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดที่ อ.เบตง เนื่องจากมังคุดมีราคาตกต่ำ ประกอบกับราคาทุเรียนมีแนวโน้มราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกษตรกรหันไปปลูกทุเรียนทดแทน และพื้นที่ปลูกมังคุดที่เหลืออยู่ส่วนใหญ่พบว่าเกษตรกรยังขาดการดูแล จึงทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพ ทำให้ไม่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคและตลาด ส่วนการแปรรูปยังมีการแปรรูปในปริมาณที่น้อย เนื่องจากยังไม่มีตลาดรองรับ และผลิตภัณฑ์แปรรูปไม่หลากหลาย ประกอบการเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้และเครื่องจักรอุปกรณ์ในการแปรรูป

สำหรับจุดเด่นของมังคุดยะลา พบว่าสภาพพื้นที่มังคุดของจังหวัดยะลา โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอเบตง ซึ่งปลูกมังคุดในพื้นที่บริเวณที่ราบสูงเนินเขา และตั้งอยู่ในหุบเขา มีลักษณะเหมือนแอ่งกระทะที่โอบล้อมด้วยหุบเขาน้อยใหญ่ จากสภาพภูมิประเทศดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 3 อย่างต่อวัน เช้าหมอก เย็นแดด เย็นฝนตก ส่งผลให้เกิดการสร้างชั้นเนื้อของมังคุด (ยิว) แบบเคลือบที่ละชั้น ทำให้เนื้อมังคุดมีสีขาวนวลฟูฝ้าย มีรสชาติหวานน่าเปรี้ยว มีกลิ่นหอมเฉพาะ ไม่เป็นเนื้อแกว่งยางไหล เมื่อสุกผลดำจะไม่ฉ่ำน้ำ จึงได้รับสมญานามว่า “มังคุดในสายหมอก” ซึ่งจากจุดเด่นดังกล่าวทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพการผลิตมังคุดยะลาให้มีชื่อเสียง และยกระดับราคาของมังคุดได้

สถานการณ์ด้านการผลิต ในปี 2568 : ปริมาณผลผลิต 401 ตัน ลดลงจากปี 2567 (3,393 ตัน) จำนวน 2,992 ตัน โดยมีผลผลิตต่อไร่ 74 กก./ไร่ ซึ่งลดลงจากปีที่ผ่านมาจำนวนมาก เนื่องจากมังคุดได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อการออกดอก

แนวทางการตลาดในปี 2568 : จำหน่ายในประเทศ 75% ส่งออก 25%

(3) ลองกอง สถานการณ์การปลูกลองกองมีแนวโน้มมีพื้นที่ปลูกลดลง โดยในปี 2568 มีพื้นที่ปลูก จำนวน 15,152 ไร่ ลดลงจากปี 2567 (16,649 ไร่) จำนวน 1,497 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดที่ อ.บันนังสตา และอ.รามัน ปัจจุบันลองกองมีราคาตกต่ำ ประกอบกับราคาทุเรียน มีแนวโน้มราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกษตรกรโค่นต้นลองกองไปปลูกทุเรียน และพื้นที่ปลูกลองกองที่เหลืออยู่พบว่าเกษตรกรขาดการดูแล จึงทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพ ทำให้ไม่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคและตลาด อีกทั้งยังไม่มีมีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ

สำหรับจุดเด่นของลองกองยะลา พบว่าเป็นลองกองที่มีรสชาติหวาน เนื้อใส ไม่ฉ่ำน้ำจนเกินไป สามารถเก็บได้นานกว่าปกติ หากได้รับการดูแลดีจะมีชื่อยาวจึงได้รับสมญานามว่า “ลองกองยะลา” ซึ่งจากจุดเด่นดังกล่าวทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพการผลิตลองกองยะลาให้มีชื่อเสียง ยกย่องราคาของลองกองได้

สถานการณ์ด้านการผลิต ในปี 2568 : ปริมาณผลผลิต 191 ตัน ลดลงจากปี 2567 (4,609 ตัน) จำนวน 4,418 ตัน โดยมีผลผลิตต่อไร่ 13 กก./ไร่ ซึ่งลดลงจากปีที่ผ่านมาจำนวนมาก เนื่องจากลองกองได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อการออกดอก

แนวทางการตลาดในปี 2568 : จำหน่ายผลสดภายในประเทศ 100%

(4) เงาะ สถานการณ์การปลูกเงาะมีแนวโน้มมีพื้นที่ปลูกลดลง โดยในปี 2568 มีพื้นที่ปลูก จำนวน 1,839 ไร่ ลดลงจากปี 2567 (1,864 ไร่) จำนวน 25 ไร่ ทั้งนี้เนื่องจากราคาเงาะไม่ปรับตัวมากนักเมื่อเทียบกับราคาผลไม้ชนิดอื่น เช่น ทุเรียน หรือมังคุด เป็นต้น ทำให้เกษตรกรเลือกที่จะดูแลทุเรียนมากกว่าเนื่องจากราคาสูงกว่า ทำให้ผลผลิตเงาะที่ได้ออกมาคุณภาพต่ำ เช่น ลูกเล็ก เมล็ดใหญ่ ทำให้ไม่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคและตลาด และเก็บไว้ได้ไม่นาน ส่วนการแปรรูปเงาะ เช่น เงาะกวน หรือเงาะอบแห้งยังไม่เป็นที่นิยมมากนัก เนื่องจากยังไม่มีตลาดรองรับและไม่นิยมบริโภค ประกอบการการอบแห้งเกษตรกรยังไม่มีความรู้และขาดเครื่องจักร อุปกรณ์ในการผลิต

สถานการณ์ด้านการผลิต ในปี 2568 : ปริมาณผลผลิต 341 ตัน ลดลงจากปี 2567 (1,104 ตัน) จำนวน 763 ตัน โดยมีผลผลิตต่อไร่ 186 กก./ไร่

แนวทางการตลาดในปี 2568 : จำหน่ายผลสดภายในประเทศ 100%

(ที่มา : ข้อมูลสถานการณ์ปริมาณผลผลิตไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดยะลา ปี 2568 จากการประชุม คณะทำงานบริหารจัดการไม้ผลจังหวัดยะลา ครั้งที่ 1/2568 วันที่ 26 มิ.ย.68)

5.2 ฟาร์มมาตรฐานด้านปศุสัตว์

มีฟาร์มมาตรฐาน จำนวน 9 ฟาร์ม ประกอบด้วย

- 1) สุกร 2 ฟาร์ม คือ ยะลาพันธุ์สัตว์ฟาร์ม และพลังเพชรฟาร์ม
- 2) ไก่เนื้อ 2 ฟาร์ม คือ นนทบุรีฟาร์ม (2 แห่ง)
- 3) ไก่ไข่ 1 ฟาร์ม คือ สมศักดิ์ฟาร์ม
- 4) ไก่พันธุ์ 1 ฟาร์ม คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะยะลา
- 5) แพะเนื้อ 1 ฟาร์ม คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะยะลา
- 6) แกะเนื้อ 1 ฟาร์ม คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะยะลา
- 7) ชนโรง 1 ฟาร์ม คือ เจนลีฟาร์ม

5.3 ผลการสุ่มตรวจนมโรงเรียน

- ยังไม่มีการทำสัญญา เพราะโรงเรียนเลื่อนการเปิดเทอม เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019

- เด็กนักเรียนบางส่วนไม่ยอมดื่มนมในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน โดยให้เหตุผลว่าไม่อร่อย และไม่ดื่มนมรสจืด

- จำนวนอาหารเสริม (นม) โรงเรียนที่ได้รับไม่เพียงพอตามจำนวนนักเรียนในปัจจุบัน เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรอาหารเสริม (นม) โรงเรียนตามจำนวนยอดนักเรียนเดิม

- สถานศึกษาจัดเก็บอาหารเสริม (นม) โรงเรียนไม่ถูกต้อง เนื่องจากขาดอุปกรณ์ และพื้นที่จัดเก็บ

6. สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2567)

บทบาทหน้าที่ ของศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด ติดตามสถานการณ์ และผลกระทบด้านการเกษตร แจ้งเตือนภัย รวมทั้งติดตาม เฝ้าระวังการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ด้านการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และรวบรวมข้อมูลความเสียหายเบื้องต้น การให้ความช่วยเหลือ ณะเกิดภัย และรายงานให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ

1. พื้นที่เฝ้าระวังอุทกภัยพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากด้านการเกษตร

1) พื้นที่ด้านพืช จำนวน 7 อำเภอ 36 ตำบล 94 หมู่บ้าน ได้แก่ อำเภอเมืองยะลา อำเภอกงปิ่น อำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา อำเภอกาบัง อำเภอธารโต และอำเภอรามัน

2) พื้นที่ด้านปศุสัตว์ จำนวน 7 อำเภอ 38 ตำบล 130 หมู่บ้าน ได้แก่ อำเภอเมืองยะลา อำเภอกงปิ่น อำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา อำเภอกาบัง อำเภอรามัน และอำเภอธารโต

3) พื้นที่ด้านประมง จำนวน 4 อำเภอ 22 ตำบล 51 หมู่บ้าน ได้แก่ อำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน อำเภอยะหา และอำเภอกาบัง

2. การเตรียมรับสถานการณ์ช่วงฤดูฝน

- 1) ติดตามสภาพอากาศ ปริมาณน้ำฝน และประเมินสถานการณ์น้ำประจำวัน
- 2) จัดทำฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรด้านพืช ประมง และปศุสัตว์
- 3) ขุดลอกคลอง กำจัดวัชพืช และสิ่งขวางทางน้ำ
- 4) การจัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร และเครื่องสูบน้ำ รถบรรทุก ฯลฯ
- 5) เตรียมเสบียงอาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ ยารักษาโรคสัตว์
- 6) จัดทำแผนปฏิบัติการช่วยเหลือเกษตรกร เตรียมพร้อมบุคลากรเพื่อรองรับสถานการณ์

3. สถานการณ์ภัยพิบัติ

สถานการณ์อุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินสไลด์ ในพื้นที่ 8 อำเภอ ช่วงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2567 ธันวาคม 2566 ความเสียหายด้านการเกษตร และความก้าวหน้าการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร ดังนี้

(1) ด้านพืช จำนวน 8 อำเภอ 57 ตำบล 340 หมู่บ้าน พื้นที่ประสบภัย 50,102 ไร่ พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย 12,635 ไร่ เกษตรกรที่คาดว่าจะเสียหาย 8,571 ครัวเรือน ประกอบด้วย

ที่	อำเภอ	หมู่บ้าน	ตำบล	พื้นที่ประสบภัย (ไร่)	พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย (ไร่)	เกษตรกร (ครัวเรือน)
1	เมืองยะลา	81	14	16,984	3,195	2,626
2	รามัน	90	16	19,734	4,355	2,306
3	กงปิ่น	23	4	8,531	3,165	1,863
4	บันนังสตา	43	6	1,170	535	495
5	ยะหา	39	7	3,279	1,115	941
6	กาบัง	18	2	194	135	132
7	ธารโต	19	4	109	71	111
8	เบตง	27	4	85	57	111
	รวม	340	57	50,086	12,628	8,585

การให้ความช่วยเหลือ

- อยู่ระหว่างรับแบบยื่นความจำนงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ (กษ 01) และตรวจสอบความถูกต้อง
- เกษตรกรยื่นความจำนง (กษ 01) แล้ว จำนวน 589 ราย

(2) ด้านประมง จำนวน 8 อำเภอ 54 ตำบล 218 หมู่บ้าน 1 ชุมชน เกษตรกร 1,427 ราย พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย 352 ไร่ 275 ตม. ประกอบด้วย

ที่	อำเภอ	หมู่บ้าน/ ชุมชน	ตำบล	พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย (ไร่/ตม.)	เกษตรกร (ราย)
1	เมืองยะลา	70/1	13	178.65/100	493
2	รามัน	47	15	53.12/25	129
3	บันนังสตา	42	6	41.43	431
4	ยะหา	16	6	31.08	119
5	กาบัง	3	2	0.95	10
6	กรงปินัง	23	4	42.30/150	192
7	ธารโต	13	4	1.79	35
8	เบตง	4	4	2.43	18
	รวม	218/1	54	352/275	1,427

การให้ความช่วยเหลือ

- อยู่ระหว่างรับแบบยื่นความจำนงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ (กษ 01) และตรวจสอบความถูกต้อง
- เกษตรกรยื่นความจำนง (กษ 01) แล้ว จำนวน 174 ราย พื้นที่เสียหาย 58.5875 ไร่ 118 ตม. วงเงินช่วยเหลือ 321,051.00 บาท

(3) ด้านปศุสัตว์ จำนวน 7 อำเภอ 42 ตำบล 215 หมู่บ้าน เกษตรกร 12,449 ราย สัตว์ประสบภัย 284,010 ตัว แปลงหญ้า 352 ไร่ ประกอบด้วย

ที่	อำเภอ	หมู่บ้าน	ตำบล	จำนวนสัตว์ประสบภัย (ตัว)	แปลงหญ้าที่คาดว่าจะ เสียหาย (ไร่)	เกษตรกร (ราย)
1	บันนังสตา	7	3	4,395	-	773
2	เมืองยะลา	62	10	222,632	-	4,418
3	กรงปินัง	20	4	28,162	122	2,998
4	ยะหา	12	4	1,547	-	240
5	รามัน	90	16	10,054	230	2,783
6	ธารโต	5	3	9,447	-	688
7	กาบัง	19	2	7,773	-	549
	รวม	215	42	284,010	352	12,449

การให้ความช่วยเหลือ

- อยู่ระหว่างรับแบบยื่นความจำนงค์การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ (กษ 01) และตรวจสอบความถูกต้อง
- เกษตรกรยื่นความจำนงค์ (กษ 01) แล้ว จำนวน 398 ราย สัตว์ตาย/สูญหาย จำนวน 5,969 ตัว แปลงหญ้า 26 ไร่ วงเงินช่วยเหลือ 11,089,980 บาท

7. การเฝ้าระวังโรคระบาด

7.1 โรคระบาดด้านพืช

7.1.1 โรคใบจุดกลมจากเชื้อราคอลเลโทตริกัม (โรคใบร่วงชนิดใหม่ในยางพารา)

(ข้อมูล : การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดยะลา)

โรคใบร่วงชนิดใหม่แพร่กระจายโดยลมและน้ำฝนเป็นหลัก มีการระบาดในช่วงที่มีฝนตกชุกติดต่อกันหลายวัน มีความชื้นสูงโดยเกิดในระยะใบแก่ สำหรับจังหวัดยะลาสถานการณ์การระบาดของโรคใบร่วงยางพาราเริ่มมีการระบาดตั้งแต่ ปี 2562 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลากว่า 5 ปี ซึ่งทางกยท.ได้มีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยางมาตลอดระยะเวลาเพื่อให้เกษตรกรชาวสวนยางเข้าใจ และเตรียมความพร้อมในการรับมือเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคจะเกิดเป็นช่วง ๆ โดยเฉพาะในช่วงที่มีความชื้นสูงและฝนตกชุกจะทำการแพร่ระบาดของโรคเกิดอย่างรวดเร็ว

เนื้อที่เกิดโรคใบจุดกลมจากเชื้อราคอลเลโทตริกัม (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2568)

อำเภอ	เนื้อที่ปลูก	เนื้อที่เกิดโรคใบร่วง		คิดเป็นร้อยละ
	(ไร่)	(ราย)	(ไร่)	
เมืองยะลา	64,740	9,902	16,098	24.87
กรงปินัง	67,914	2,284	26,659	39.25
เบตง	297,200	1,784	35,960	12.10
รามัน	163,024	3,975	25,283	15.51
บันนังสตา	173,101	1,210	11,791	6.81
ธารโต	115,960	934	11,132	9.60
ยะหา	168,375	1,115	14,540	8.64
กาบัง	120,169	566	17,510	14.57
รวม	1,170,483	21,770	158,973	13.58

แนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางที่กยท. ดำเนินการ

1. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ทุกมิติเพื่อให้เกษตรกรรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโรคใบร่วงยางพารา รวมทั้งผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรชาวสวนยางโดยตรง
2. จัดให้มีการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยางครอบคลุมทุกพื้นที่อำเภอ ในเรื่องของการควบคุมป้องกันการกำจัดโรค การใช้สารชีวภัณฑ์ต่าง ๆ การใช้สารเคมีโพธิ์โคลนาโซล การใช้ไส้เดือน เป็นต้น
3. สนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อใช้ในการควบคุมป้องกันกำจัด เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมีที่มีส่วนผสมของกำมะถัน สารชีวภัณฑ์ จุลินทรีย์ไตรโครเดอร์มา ตลอดจนสารเคมี จำพวก แมนโคเซป คาร์เบนดาซิม เป็นต้น
4. สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องพ่นแรงดันสูง ให้กับสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อนำไปใช้ในการฉีดพ่นให้กับสมาชิกในกลุ่มและเกษตรกรชาวสวนยางทั่วไปที่ประสบกับโรคใบร่วงยางพารา
5. ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางที่ขอสนับสนุนการปลูกแทนกับการยางแห่งประเทศไทย ใช้ยางพันธุ์ต้านทาน เช่น RRIT 3904 PB 235 PB226 เป็นต้น
6. สนับสนุนให้เกษตรกรที่สวนยางประสบโรคใบร่วงปรับเปลี่ยนอาชีพ ผ่านโครงการพัฒนาอาชีพเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยในการแก้ปัญหารโรคใบร่วงชนิดใหม่ในพื้นที่ระบาดรุนแรง โดยในปีงบประมาณ 2567-2568 จำนวน 2004 ไร่ โดยสนับสนุนงบประมาณให้เกษตรกรชาวสวนยางที่เข้าร่วมโครงการ ไร่ละ 10,000 บาท รายละไม่เกิน 10 ไร่
7. สนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยางมีรายได้เพิ่มขึ้นโดยผ่านโครงการการจัดการสวนยางอย่างยั่งยืน ให้มีการปลูกพืชร่วมพืชแซม และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสวนยางให้มีรายได้เพิ่มขึ้นโดยใช้แนวทางการดำเนินการตามแนวทางของการทำการเกษตรแบบอารยเกษตร ปี 2568 จำนวน 800 ไร่
8. สนับสนุนการถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตผ่านโครงการบริหารจัดการและป้องกันกำจัดโรคใบร่วงชนิดใหม่ในยางพารา โดยการอบรมถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยในปีงบประมาณ 2567 จำนวน 500 ไร่ ปีงบประมาณ 2568 จำนวน 1,000 ไร่
9. สนับสนุนผ่านการส่งเสริมการปลูกแทน ปีงบประมาณ 2568 จำนวน 5,250 ไร่ โดยการปลูกแทนด้วยยางพารา พืชชนิดอื่นที่สำคัญทางเศรษฐกิจ เช่น ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน

การสนับสนุนช่วยเหลือจากกยท. ปี 2568

โครงการ/กิจกรรม	ปีงบประมาณ 2567	ปีงบประมาณ 2568	สนับสนุน	งบประมาณ (บาท)
การสนับสนุนการปลูก แทน	จำนวน 6,318.80 ไร่	จำนวน 5,250 ไร่	สนับสนุนให้มีการปลูกยาง ปลูก พืชที่มีความสำคัญทาง เศรษฐกิจ ไร่ 16,000 บาท โต ยกยท.ดูแลตั้งแต่ปลูกจนถึง 3-7 ปี แล้วแต่ละชนิดพืชที่ขอปลูก	84,000,000
โครงการพัฒนาอาชีพ ชาวสวนยางรายย่อยเพื่อ ความยั่งยืนในพื้นที่การ ระบาดโรครอยางรุนแรง	จำนวน 2,004 ไร่		สนับสนุนให้ปลูกพืชชนิดอื่นที่ ไม่ใช่อยาง ไร่ละ 10,000 บาท รายละไม่เกิน 10 ไร่	20,040,000
โครงการจัดการสวนยาง อย่างยั่งยืน	จำนวน 800 ไร่		สนับสนุนปัจจัยการผลิตโดย สนับสนุนเป็นงบประมาณ จำนวนไร่ละ 1500 บาท ราย ละไม่เกิน 10 ไร่	1,200,000
โครงการบริหารจัดการ และป้องกันกำจัดโรคใบ ร่วงชนิดใหม่ในยางพารา	จำนวน 1,000 ไร่		สนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ หรือยา กำจัดโรค ไร่ละ 1,000 บาท	1,000,000
หลักสูตรการใช้ปุ๋ยเพื่อ ปรับปรุงดินในสวนยาง	อบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน 60 ราย		อบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ เกษตรกรชาวสวนยาง	57,600
โครงการอบรมถ่ายทอด ความรู้หลักสูตร การ ป้องกันกำจัดโรคและศัตรู ยาง	อบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน 90 ราย		อบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ เกษตรกรชาวสวนยาง	38,700
หลักสูตรการปรับปรุง คุณภาพการผลิตยางพารา	อบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน 60 ราย		อบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ เกษตรกรชาวสวนยาง	40,200

7.1.2 โรคเหี่ยวในกล้วยหิน (ข้อมูล : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา)

1. สถานการณ์การระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วย จังหวัดยะลาปี 2568

ปัจจุบันเกษตรกรปลูกกล้วยหินในพื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน 3,963 ไร่ พบปัญหาการระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหิน จำนวน 919.20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.19 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 8 อำเภอ

ตารางแสดงพื้นที่ปลูกและพื้นที่ระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหิน (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2568)

ลำดับ ที่	อำเภอ	เกษตรกรที่ปลูก (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูก	พื้นที่ ระบาด (ไร่)	ร้อยละ การ ระบาด	สี
1	เมืองยะลา	61	32	1	0.9	(1)
2	เบตง	322	86	19.50	22.67	(1)
3	บันนังสตา	2,463	2,809	788	28.05	(1)
4	ธารโต	461	230	46	20.00	(1)
5	ยะหา	261	310	42	13.55	(1)
6	รามัน	367	216	2	0.93	(1)
7	กาบัง	332	94	0.7	0.74	(1)
8	กรงปินัง	390	186	21	11.29	(1)
	รวม	4,657	3,963	919.20	23.19	(1)

หมายเหตุ : 1. สีเขียว ระบาดน้อย ไม่เกินร้อยละ 20 - 30 ของพื้นที่ทั้งหมด
 2. สีเหลือง ระบาดปานกลาง ไม่เกินร้อยละ 30 - 60 ของพื้นที่ทั้งหมด
 3. สีแดง ระบาดมาก ไม่เกินร้อยละ 60 - 100 ของพื้นที่ทั้งหมด

ลักษณะอาการของโรคเหี่ยวในกล้วยหิน พบว่าลำต้นมีสภาพสมบูรณ์ ใบธง (ใบอ่อน) ไม่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง ลำต้นเทียมไม่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล แต่จะพบเครือกล้วยแคระแกรน ขอบเครือเป็นสีน้ำตาล ผลลีบ และเนื้อภายในเน่าและเป็นสีน้ำตาลถึงดำ อาจเนื่องมาจากเชื้อแบคทีเรียมาจากพาหะของแมลงที่มาตอมปลีกล้วย ทำให้ลำต้นยังแข็งแรงแต่ไม่สามารถเก็บผลผลิตได้

2. แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตกล้วยหิน ดังนี้

1) กิจกรรมสร้างการรับรู้ป้องกันโรคเหี่ยวในกล้วยหิน

- ประชาสัมพันธ์ขั้นตอน วิธีการ ป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหิน จัดทำคำแนะนำการป้องกันโรคเหี่ยวในกล้วยหิน แผ่นพับ วิดีโอ
- จัดนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์วิธีป้องกันและกำจัดโรคเหี่ยวกล้วยในงานต่างๆ เช่น คลินิกเกษตร, field day, งานมหกรรมผลไม้, อำเภอเคลื่อนที่
- อบรมถ่ายทอดวิธีการผลิตขยายเชื้อบีเอส ป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหิน
- รณรงค์การใช้ประโยชน์จากปลีกล้วย
- จัดทำแปลงขยายผลโรคเหี่ยวในกล้วยหิน

2) กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกล้วยหิน

- รณรงค์การตัดทำลายต้นกล้วย และปลีกล้วยที่เป็นโรค
- สนับสนุนสารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหิน
- แนะนำส่งเสริมให้ความรู้ ขั้นตอน วิธีการ ป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหิน เพิ่มพื้นที่ปลูกกล้วยหิน (ให้อำเภอนำวิธีการป้องกันกำจัด ไปเพิ่มในเวทีต่างๆ ที่อำเภอจัดขึ้น)
- สนับสนุนหน่อพันธุ์กล้วยหินปลอดโรค
- ขยายพื้นที่ปลูกกล้วยหิน

3. คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวในกล้วยหิน ของคณะทำงานขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคเหี่ยวในกล้วยหิน จังหวัดยะลา (ฝ่ายวิชาการ และสนับสนุนการปฏิบัติงาน) มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ในกรณีแปลงเดิมที่เป็นโรค จำนวน 6 ขั้นตอน

- 1) ทำลายต้นกล้วยที่เป็นโรคทั้งหมดในแปลง นำชิ้นส่วนที่ตัดไปกองให้ห่างจากกอแล้วโรยด้วยปูนขาว หรือ กรณีสามารถขุดหลุมได้ให้นำชิ้นส่วนต้นกล้วยไปวางในหลุมเป็นชั้นๆ ประมาณ 50 ซม. โรยด้วยปูนขาวผสมยูเรีย สัดส่วน 10 : 1 กลบดิน แล้วรดน้ำให้ชุ่มอัดดินให้แน่น เพื่อฆ่าเชื้อโรคในดิน และลำต้นกล้วยหิน
- 2) คลุมปลีกล้วย และตัดปลีกล้วยในระยะต้นเต้าทันที
 - ตัดปลีกล้วยทุกปลีที่มีอยู่ในแปลง นำปลีกล้วยที่ตัดใส่ถุงพลาสติก ตากแดดให้แห้ง แล้วนำไปเผาทำลาย ลดการแพร่ระบาดของโรค
 - เมื่อปลีกล้วยแทงปลีออกมาใหม่ ให้ห่อปลีกล้วยด้วยถุงตาข่าย ห่อก่อนปลีกล้วยบาน เพื่อป้องกันแมลงที่เป็นพาหะนำโรคเข้าทำลายระยะออกดอก และ ตัดปลีกล้วยทันทีเมื่อกล้วยแทงเครือออกมาจนหมดหัว (ในระยะต้นเต้า) แล้วทาด้วยปูนแดง หรือ สารเคมีฆ่าเชื้อแบคทีเรียตรงตัด เพื่อป้องกันโรคเข้าตรงรอยตัด
- 3) ควบคุมโรคด้วยสารชีวภัณฑ์บาซิลัส ซับทีลีส สายพันธุ์ BS-DOA 24 ของกรมวิชาการเกษตร อัตรา 25 กรัม ผสมน้ำ 10 ลิตร ต่อกอ รดทุกๆ 1 เดือน
- 4) ทำความสะอาดกอกล้วย กำจัดวัชพืช ทำความสะอาดกอกล้วยให้โปร่ง ไว่ต้น 4-5 ต้น/กอ พร้อมตัดแต่งทางใบให้เหลือ 10-12 ทางใบ/ต้น เพื่อลดที่อยู่อาศัยของเชื้อ และแมลงพาหะ

5) บำรุงรักษาดันกล้วย ใส่ปุ๋ย เพิ่มความสมบูรณ์แข็งแรง

- ก่อนออกปลี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 1 กิโลกรัม/กอ/ปี ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

- หลังออกปลี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 1 กิโลกรัม/กอ/ปี ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ และใส่โดโลไมต์ เพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้ต้นกล้วยหิน

6) ทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตร ได้แก่ มีดตัดเครือ จอบ เสียม ร่องเท้า ด้วยน้ำยาฟอกขาว (คลอรีน ๒๐%) อัตรา 250 มิลลิลิตร ผสมน้ำ 3 ลิตร หรือ ปูนคลอรีน 100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร โดยการฉีดพ่นสเปรย์ หรือจุ่มลงในภาชนะ

กรณีแปลงปลูกกล้วยหินใหม่

1) ขุดหลุมปลูก และ ฆ่าเชื้อในหลุมด้วยการโรยปูนขาวผสมยูเรีย สัดส่วน 10 : 1 ในหลุมปลูก จากนั้นกลบดิน แล้วรดน้ำให้ชุ่ม อัดดินให้แน่น อบดินไว้ 3 สัปดาห์ เพื่อฆ่าเชื้อโรคในดิน เมื่อครบกำหนดใช้จอบสับดินให้แกสพุ่งออกมา แล้วปลูกกล้วยได้ตามปกติ โดยใช้หน่อกล้วยที่ปลอดโรค

2) ควบคุมโรคด้วยสารชีวภัณฑ์บาซิลลัส ซับทิลิส สายพันธุ์ BS-DOA 24 ของกรมวิชาการเกษตร อัตรา 25 กรัม ผสมน้ำ 10 ลิตร ต่อกอ รดทุกๆ 1 เดือน

3) บำรุงรักษาดันกล้วย ด้วยการใส่ปุ๋ย เพิ่มความแข็งแรง

- ก่อนออกปลี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 1 กิโลกรัม/กอ/ปี ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

- หลังออกปลี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 1 กิโลกรัม/กอ/ปี ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ และใส่โดโลไมต์ เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์แข็งแรงให้กับต้นกล้วยหิน

4) ทำความสะอาดกอกล้วย ด้วยการกำจัดวัชพืช ทำความสะอาดกอกล้วยให้โปร่ง ไว่ต้น 4-5 ต้น/กอ พร้อมตัดแต่งทางใบให้เหลือ 10-12 ทางใบ/ต้น เพื่อลดที่อยู่อาศัยของเชื้อ และแมลงพาหะ

5) คลุมปลีกล้วย และ ตัดปลีกล้วย เมื่อกล้วยแทงปลีออกมา ให้ห่อปลีกล้วยด้วยถุงตาข่าย ห่อก่อนปลีกล้วยบาน เพื่อป้องกันแมลงที่เป็นพาหะนำโรคเข้าทำลายระยะออกดอก และ ตัดปลีกล้วยทันทีเมื่อกล้วยแทงเครือออกมาจนหมดหวี (ระยะต้นเต่า) แล้วทาด้วยปูนแดง หรือ สารเคมีฆ่าเชื้อแบคทีเรียตรงตัด เพื่อป้องกันโรคเข้าตรงรอยตัด

6) ทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตร ได้แก่ มีดตัดเครือ จอบ เสียม ร่องเท้า ด้วยน้ำยาฟอกขาว อัตรา 250 มิลลิลิตร ผสมน้ำ 3 ลิตร หรือ ปูนคลอรีน 100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร โดยการฉีดพ่นสเปรย์ หรือ จุ่มลงในภาชนะ

7.1.3 หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

ทุเรียนเป็นผลไม้หลักที่สำคัญของจังหวัดยะลา มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดเมื่อเทียบกับไม้ผลชนิดอื่น ๆ โดยในปี 2568 มีพื้นที่ปลูก จำนวน 114,534 ไร่ ให้ผลผลิตแล้ว 81,776 ไร่ คาดการณ์ปริมาณผลผลิต 44,043 ตัน สำหรับในฤดูกาลผลิตปีนี้หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสำนักงานเกษตรจังหวัดยะลาได้เร่งสร้างการรับรู้และเตือนภัยแก่พี่น้องเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนให้เฝ้าระวัง ป้องกันกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน โดยวิธีการผสมผสาน และสนับสนุนองค์ความรู้และการใช้นวัตกรรมใหม่ “ทุเรียนในแสงไฟ” โดยใช้ไฟแสงขาวไล่ผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ซึ่งได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ พร้อมส่งเสริมการผลิตทุเรียน “หนามเขียว ไม่มีหนอน” (ส่งเสริมการผลิตทุเรียนเชิงการค้า โดยใช้สารเคมีตามระบบผลิตทุเรียนตามแบบจันทบุรี)

ซึ่งที่ผ่านมาเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดยะลาประสบปัญหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน สร้างความเสียหายแก่ผลผลิตทุเรียนประมาณร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตทุเรียนทั้งหมด ปัญหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิตทุเรียน ทำให้เกษตรกรขายทุเรียนได้ในราคาที่ต่ำลง และขาดความน่าเชื่อถือต่อผู้บริโภค จากสถานการณ์ดังกล่าวจังหวัดยะลา และหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดยะลาและสำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ดำเนินการเดินหน้าขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จังหวัดยะลา ยังได้ดำเนินการกำหนดแนวทาง และมาตรการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาด และส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนขอใบรับรอง GAP เพื่อป้องกันการสวมสิทธิ์ GAP และยกระดับคุณภาพทุเรียนจังหวัดยะลา

สาเหตุปัญหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ตั้งแต่ระยะการพัฒนาดอกซึ่งเป็นช่วงที่มีความเสี่ยงที่หนอนเจาะเมล็ดทุเรียนจะเข้าไปวางไข่จะเข้าไปวางไข่ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผลผลิตส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดยะลา พบการระบาดของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนมากในช่วงต้นฤดูฝน หรือช่วงที่มีฝนตก เนื่องจากสภาพอากาศมีความชื้นสูง ดินนิ่ม ดักด้วหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนที่อยู่ในดินจะพักตัวออกมา และเข้าทำลายภายในผลทุเรียน และเมื่อมองจากภายนอกผลจะไม่พบร่องรอยของการทำลายผลผลิตทุเรียน

ผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้น

- 1) เกษตรกรขายทุเรียนได้ในราคาที่ผันผวนตามกลไกตลาด
- 2) ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน เป็นช่วงเวลาที่ผลผลิตทุเรียนของจังหวัดยะลาออกสู่ตลาด ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือต่อผู้บริโภค

วิธีป้องกันและกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนด้วยวิธีการผสมผสานในพื้นที่ ดังนี้

- 1) สำรวจติดตามสถานการณ์หนอนเจาะเมล็ด โดยตรวจดูตัวเต็มวัยของหนอนเจาะเมล็ดในกับดักแสงไฟ หากมีฝนตกหนักติดต่อกัน 2-3 วัน ควรตรวจดูทุกวัน
- 2) การใช้ไฟแสงขาวไล่ผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน
- 3) ห่อผลทุเรียนโดยใช้ถุงพลาสติกสีขาวขุ่น เจาะรูที่บริเวณขอบล่าง เพื่อให้หยดน้ำระบายออกสามารถป้องกันผีเสื้อตัวเต็มวัยมาวางไข่ได้ โดยเริ่มห่อตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุ 6 สัปดาห์เป็นต้นไป ก่อนห่อผลควรตรวจสอบ และป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้ง อย่าให้มีติดอยู่กับผลที่จะห่อ

4) รักษาสวนให้สะอาดอยู่เสมอ หมั่นตรวจสอบสวนหลังทุเรียนติดผลแล้ว เมื่อพบผลที่ถูกทำลาย หรือผลร่วงในสวนที่มีการระบาดของหนอนเจาะเมล็ด ควรเก็บผลร่วงไปเผาทำลายทิ้งทุกวัน เพื่อลดการเพิ่มปริมาณเนื่องจากหลังจากทุเรียนร่วงไม่นาน ถ้ามีหนอนอยู่ภายในหนอนจะเจาะรูออกมาเพื่อเข้าตักแด้ในดิน

5) การป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมีกำจัดแมลง เมื่อเริ่มพบตัวเต็มวัย โดยพ่นทุก 7-10 วัน ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ได้แก่ ไซเพอร์เมทริน/ไพวาโลน (พาร์ซอน 6.25%/22.5% อีซี) อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแลมบ์ดาไซฮาโลทริน (คาราเต้ ซีนอน 2.5% เอสซี) อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคาร์บาริล (เซฟวิน 85% ดับบลิวพี) อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ไม่ควรใช้สารเคมีชนิดเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรมีการสลับชนิดเพื่อป้องกันศัตรูพืชเกิดความต้านทาน

แนวทางแก้ไขปัญหายั่งยืน

มาตรการระยะสั้น

- 1) รมรังค์ให้เกษตรกรตระหนักถึงปัญหาผลกระทบที่เกิดจากทุเรียนด้วยคุณภาพ เช่นการพบหนอนเจาะทุเรียน การตัดทุเรียนอ่อน ออกจำหน่าย
- 2) สร้างความเชื่อมั่นในการบริโภคทุเรียนยะลา แก่ภาพลักษณ์ ผ่านเครื่องหมาย GI
- 3) เชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อกระจายผลผลิตโดยใช้กลไกกระทรวงพาณิชย์
- 4) จัดการรวมนทุเรียนสู่ผู้บริโภคภายในประเทศ และผลักดันผลผลิตทุเรียนจำหน่ายทางโมเดิร์นเทรตต่างๆ โดยการรับรองคุณภาพและมีเครื่องหมาย “Yala Confirm” รับรอง

มาตรการระยะยาว

- 1) ส่งเสริมให้ความรู้และสนับสนุนการใช้นวัตกรรมทุเรียนได้แสงไฟ โดยใช้ไฟแสงขาวไล่ผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนการทำทุเรียนเชิงการค้าให้กับเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ “หนามเขียว ไม่มีหนอน” พร้อมกับการรับรองคุณภาพทุเรียน ภายใต้แบรนด์ “Yala Confirm” เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภคต่อไป

7.2 โรคระบาดด้านประมง -ไม่มี-

7.3 โรคระบาดด้านปศุสัตว์ -ไม่มี-

8. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข (ใคร ได้รับผลกระทบ/เดือดร้อนอย่างไร เมื่อใด มีข้อเสนอให้รัฐแก้ไขปัญหาอย่างไร ได้ปฏิบัติการไปแล้วอย่างไร ผลเป็นอย่างไร มีข้อเสนอการแก้ไขปัญหาให้หมดสิ้นไปอย่างไร)

-ไม่มี-
